

Af *Meta Ditzel* til ministeren for kulturelle anliggender.

„Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig i anledning af, at Billedkunstnerenes Forbund i deres vedtægter for udlån af medlemmers værker, bl. a. til udstilling i kunstforeninger, har bundet medlemmerne til at afkræve låntageren en afgift på 1 kr. pr. værk pr. dag?“

Skriftlig begrundelse.

Mit spørgsmål er stillet, fordi Billedkunstnerenes Forbund på deres sidste generalforsamling har vedtaget, at medlemmerne skal forlange 1 kr. pr. dag pr. værk, der udlånes til udstilling eller ophængning i såvel kunstforeninger som institutioner, f. eks. ministerier, skoler, biblioteker, messer og restaurationer. Det har nu vist sig, at man også forsøger at bruge denne bestemmelse ved udstilling på kunstmuseer.

Da der i almindelighed ikke er store muligheder for salg, navnlig ikke i forbindelse med udstilling i kunstmuseer og kunstforeninger, og der kan blive tale om slitage, kan man forstå, at kunstnerne kan finde det urimeligt, at de fortsat skal lade deres værker udstille gratis, mens komponister og forfattere får en art honorar henholdsvis gennem Koda og biblioteksafgifterne.

1 kr. pr. dag pr. værk lyder umiddelbart ikke af ret meget. Men en udstilling i et kunstmuseum eller en kunstforening i f. eks. 8 dage af 80 værker giver dog den nette sum af 640 kr., et beløb, der vil afholde mange museer og foreninger fra at arrangere en sådan udstilling, da der desuden stilles krav om afholdelse af udgifter til forsikring, emballage og forsendelse, til lokaler med lys og varme, til annoncering og i forbindelse med ophængningen eventuelt dækning af udgifter til kunstnere til rejse og fortæring.

Da man må betragte såvel kunstforeningerne som kunstmuseerne som betydningsfulde formidlere mellem kunstnere og befolkning, idet de gennem deres udstillingsvirksomhed udfører et vigtigt pædagogisk samfundsarbejde, vil det være rimeligt, at der optages forhandling om en form for godtgørelse, der ikke vil skade dette arbejde.

Meta Ditzel: Ingen vil vel benægte, at kunstforeninger og kunstmuseer har gjort

en stor indsats for at formidle kunst til den danske befolkning, og at de på den måde har løst en stor pædagogisk opgave. Det må samtidig indrømmes, at udøvende kunstnere har ydet en betydelig indsats til denne formidling ved udlån af deres arbejder. Men navnlig når der har været tale om udlån til kunstforeningernes vandreudstillinger, har det tit været for meget lange tidsrum, uden at der har været større mulighed for nogen større økonomisk kompensation for deres udlån.

Derfor har kunstnerne nu gennem Billedkunstnerenes Forbund taget initiativet til at ændre det forhold ved i deres vedtægter at pålægge medlemmerne under trussel om eksklusion, at de ved udlån skal kræve 1 kr. pr. dag pr. værk; det skal gælde fra den 1. januar 1972. Det kan måske synes at være et rimeligt krav, men hverken kunstforeninger eller kunstmuseer kan bære en sådan udgift. Derfor er der grund til at frygte, at udstillingsvirksomheden, i hvert fald når det drejer sig om danske kunstnere, vil stagnere eller helt ophøre for de fleste kunstforeninger.

Hvad angår kunstmuseerne, der jo helst skal vise andre ting end deres egne værker, vil resultatet let blive, at de kun ved at bruge af de offentlige midler, de får som driftstilskud, kan arrangere udstillinger af værker af danske kunstnere, men så vil det jo gå ud over de museale opgaver.

Da Danmark har kulturaftaler med en række lande, vil det ikke blive vanskeligt at få gratis udlån af udenlandsk kunst. Kunstforeningernes Sammenslutning har haft en del udenlandske vandreudstillinger, og for tiden forberedes der udstillinger både af italiensk, fransk og polsk kunst. Mulighederne for sådanne aftaler vil jo ikke blive mindre, hvis vi skulle komme ind i fællesmarkedet. Hvordan det så vil gå med de danske kunstnere, hvis de søger at få udstillinger i fællesmarkedslandene, er jo et stort spørgsmål, hvis en sådan bestemmelse skal opretholdes.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Niels Matthiasen*): Spørgsmålet om en kontant vederlæggelse til billedkunstnerne for udlån af deres værker har været fremme i flere forskellige former igennem årene og senest nu ved den af Billedkunstnerenes Forbund vedtagne vedtægt for medlemmernes